

Geluidsruijs puur natuur op de grens van Noord- en Zuid-Holland

Robert Top

Ooit gehoord van Kudelstaart? De plaats met deze mooie naam ligt op de grens van de provincies Noord- en Zuid-Holland. Robert Top woont er en wij vroegen hem 9 km-hokken na te pluizen naar het voorkomen van de rugstreeppad. In vier daarvan lukte dat.

In de polders rond het grensgebied van Noord- en Zuid-Holland wemelt het van de rugstreeppadden. Althans, dat is mijn overtuiging en ter gelegenheid van de Inhaalslag ben ik de polders ingegaan om dit te bewijzen.

Maar zo makkelijk was het niet. De mij toegewezen kilometerhokken lagen ver uit elkaar (van Haarlem tot Nieuwkoop) en uit tijdgebrek kon ik helaas niet alle vakken voldoende bezoeken. Daarnaast bleek dat -hoewel een vierkante kilometer best groot is (dacht ik)- er zelfs in de Randstad nog vierkante kilometers bestaan zonder openbare wegen. Gelukkig was boer Jan zo vriendelijk om tien uur 's avonds nog open te doen en mij zelfs met auto en al op zijn land toe te laten.

Rugstreeppadden zoeken deed ik voornamelijk op gehoor, maar dat kan soms ook lastig zijn. Juist in het kilometervak van boer Jan had ik veel last van vliegtuigen, een nabijgelegen provinciale weg en, jawel, vogels. In andere vakken werd mijn gehoor ook belemmerd, maar dan door groene kikkers.

Boven een flink groene kikkerkoor komen de rugstreeppadden helaas niet uit, als ze er al zitten. Een ander diertje dat het mij moeilijk maakte was

de veenmol. De roep van deze ondergronds levende krekelsoort lijkt erg veel op dat van een rugstreeppad en is eigenlijk alleen te onderscheiden doordat rugstreeppadden af en toe ademhalen tussen het roepen door en veenmollen nauwelijks. Wanneer ik in zo'n vak geen rugstreeppadden vond, rees het vermoeden dat bij de oude waarneming de veenmol wel eens de datavervalser kon zijn geweest.

Toch was het niet alleen kommer en kwel bij mijn bezoeken, integendeel! In sommige vakken kwamen de paddenkoren je bijna oorverdovend tegemoet en dan ben je gauw klaar. Alleen nog even tellen (ook niet zo makkelijk trouwens!). In andere vakken kruipen of liggen de padden op de weg. Een beetje zorgelijk, want van een auto wint zo'n beestje het nooit, maar de aanwezigheid is toch aangetoond. Zo vond ik een plat exemplaar en elders een overstekend zwanger vrouwtje! Uiteindelijk heb ik vier vakken niet bezocht, en in vier van de andere vijf vakken heb ik de rugstreeppadden aangetroffen, meestal in koren van minstens tien roepende mannen. Alleen in het vak van boer Jan bleek bleken ze onvindbaar

Losse waarnemingen 2005 – een record!

Een verrassend neveneffect van de Inhaalslag was de verhoogde aandacht voor amfibieën en reptielen, ook buiten de inhaalslaghokken. Kwamen er in de jaren 1995 tot/met 2004 jaarlijks gemiddeld 17.000 waarnemingen bij RAVON binnen; in 2005 was dat het dubbele daarvan, al moet hierbij gemeld worden dat hierbij nu ook een flink aantal vissendata is inbegrepen.

De data kwamen voor een deel van de vrijwilligers, maar voor een aanzienlijk deel ook van andere organisaties, waarmee RAVON overeenkomsten heeft afgesloten over de uitwisseling van gegevens. Zo werden gegevens verkregen van de provincie Zuid-Holland, de Stichting Staring Advies (Achterhoek en Liemers), de Gemeente Amsterdam en verschillende waterschappen.

Belangrijke prikkels voor de verhoogde activiteit waren verder het uitbrengen van de werkatlas van Noord-Brabant en de voorbereiding voor andere provinciale werkatlassen, zoals voor Gelderland en Drenthe.

Buiten het inhaalslagonderzoek om werden er in

een flink aantal te actualiseren km-hokken inhaalslagsoorten aangetroffen. In tabel 4 worden deze weergegeven. Bij de voortzetting van de inhaalslag in 2006 zal met deze waarnemingen rekening worden gehouden, zodat er niet onnodig km-hokken bezocht gaan worden waar reeds "losse" waarnemingen zijn gedaan.

Soort	km-hokken
vuursalamander	-
kamsalamander	22
vinpootsalamander	5
knoflookpad	-
rugstreeppad	43
boomkikker	-
heikikker	96
poelkikker	11
hazelworm	38
zandhagedis	6
gladde slang	6
ringslang	12
adder	12
Totaal	251

Tabel 4. Aantal geactualiseerde inhaalslag-kmhokken waar de soort is aangetroffen buiten het inhaalslagonderzoek om.